

Kalensko

OBČASNÍK PRO DOLNÍ KALNOU A SLEMENO

*1

2009

*Vážení spoluobčané,
ať Vám v roce 2009 slouží zdraví a přeje štěstí, prožijte klidný rok bez přílišného spěchu a stresu.
Nechť se Vám daří v osobním i pracovním životě. Děkuji za Vaši podporu v uplynulém roce a těším
se na další spolupráci při rozvoji naší obce.*

Starosta obce

JAKÝ BUDE ROK 2009?

Začali jsme ukrajovat první dny roku 2009. Doufám, že jste do nového roku vstoupili plni elánu i plánů a připraveni užít si plnými doušky všeho dobrého, co vám následující měsíce nadělí, ale zároveň připraveni čelit případným problémům a výzvám, které se mnohdy objeví. Začátek roku je vhodnou příležitostí shrnout si něco z toho, co se připravuje v naší obci.

Připravuje a plánuje se řada projektů. Pevně věřím, že to, co nás v letošním roce opět nebude míjet, jsou prostředky z dotací. Minulé období totiž nebylo v tomto ohledu moc úspěšné.

Právě proto letos připravujeme opravu stropů v ZŠ a opravu školní družiny, již jsme dali přednost před výměnou oken v budově ZŠ, jelikož je předpoklad na tuto akci nějaké dotační prostředky získat. Jen tato investice přijde obec na více než 1,5 mil. Kč. Další projekt bývalé zámky čeká na schválení.

Usilujeme i o realizaci menších projektů. Je plánována realizace dětského přírodního koutku ve Slemeně a zóna pro projíždějící cyklisty touto místní částí naší obce.

Nadále rozšiřujeme pomoc seniorům. Již minulý rok jsme avizovali, že chceme nabízet něco navíc těm skupinám obyvatel, kteří nemají tolik možností jako ostatní obyvatelé.

Nepoměrně více peněz půjde letos do opravy bytového domu č. 177 v Dolní Kalné, a to do modernizace dvou garsoniér.

Hodně práce bude i na akcích plánovaných do budoucna. Studie a projekty by se měly připravovat na komunikace, prostranství a další stavby i majetek ve vlastnictví obce.

Pevně věřím, že za podpory Vás všech se podaří plánované a připravované akce zrealizovat a dovést je do zdárného konce.

Klimenta Josef, starosta obce

Koncem roku 2008 obec podala žádost o dotaci z Programu obnovy venkova Královéhradeckého kraje, který umožňuje získat na realizaci projektu až 50 % finančních prostředků. Zastupitelstvo obce schválilo obecní prostředky ve prospěch opravy stropů v budově ZŠ a MŠ Dolní Kalná. Přesněji se jedná o zesílení stropních trámů dřevěnými příložkami ve všech místnostech budovy a předpokládaný rozpočet akce činí 1 500 000,- Kč. Zda získáme prostředky z tohoto programu, bude známé na jaře letošního roku.

Druhým významným projektem ucházejícím se o získání finančních prostředků je rekonstrukce budovy bývalé záložny čp. 130 a úprava jejího okolí. Tentokrát byla zvolena výzva „Regionálního operačního programu severovýchod (program EU), Oblast podpory: Rozvoj venkova“, kde je možné získat až 92,5 % financí. Jde o složitou a obsáhlou žádost, na které spolupracovala firma ECONTINUITY, zastoupená panem Ing. Radkem Banýrem, který náš kraj velmi dobře zná. Celý projekt je nazván „Nová Záložna – rekonstrukce centra pro komunitní a sociální aktivity v obci Dolní Kalná“. Hlavním cílem je vytvořit pro obyvatele Dolní Kalné, Slemena a přilehlých obcí místo pro komunitní aktivity (vč. umístění obecního úřadu a knihovny), pro setkávání a pro poskytování sociálních služeb. Žádost byla odevzdána koncem ledna a výsledky programu budou známé v květnu či červnu letošního roku.

Organizace Služby Dolní Kalná, která nabízí terénní pečovatelské služby, získala pro svou činnost nové prostory v objektu zdravotního střediska. Mezi pečovatelky na konci minulého roku přišla nová pečovatelka Vlasta Secká. Tato organizace si pomalu začíná získávat dobré renomé v regionu. Zapojila se do širšího plánu sociálních služeb. Plánuje se rozšíření poskytovaných služeb o asistenční služby, které v našem regionu chybí.

Obec Dolní Kalná se stala partnerem děkanství v Hostiném při podání společné žádosti o dotaci na opravu obvod-

vé hřbitovní zdi. Tato zeď je již dlouho v havarijním stavu a rekonstrukci velmi nutně potřebuje.

Obec má zájem pokračovat v dialogu se Sokolem Dolní Kalná a s Kalenskou zemědělskou, a. s., například nad údržbou veřejných prostranství v obci.

Místní knihovna bude i nadále zdarma nabízet veřejnosti možnost práce na počítači, včetně přístupu na internet, možnost kopírování a podobně. K dispozici je každé pondělí od 17 do 18 hodin v obecní knihovně v budově obecního úřadu pan Petr Navrátil. Od začátku roku se vedení obecní knihovny ujala paní Eva Fejtová, která po osmi letech vystřídala Dášu Hetflejšovou.

Obecní úřad rozšíří od března 2009 své služby o CZECH POINT. Tato služba umožní občanům získat běžné úřední doklady, například výpis z rejstříku trestů nebo výpis z katastru nemovitostí

mnohem jednodušeji, přímo na našem obecním úřadě.

Obecním zájmem je podporovat aktivity sportovních a zájmových organizací a spolků, které se podílejí na pestrém a bohatém životě našich občanů.

V rámci širší snahy o zlepšení občanské vybavenosti i ve Slemeně chce obec po vyznačení obytné zóny, které proběhlo v minulém roce, zřídit pro děti před bývalou hasičskou zbrojnicí malé hřiště. Nadále bude pokračovat v záměru rekonstrukce slemenské požární nádrže a jejího okolí, hledat využití pro objekt bývalé hasičské zbrojnice a obecního úřadu ve snaze vrátit ho k užívání širší veřejnosti. Na značené cyklotrase vedoucí Slemenem bude zbudováno na návsi odpočívadlo s informační tabulí pro zvýšení komfortu projíždějících cyklistů.

(rd)

Téma: ROZPOČET OBCE

Rozpočet roku 2009, který je téměř na úrovni rozpočtu loňského roku, je plánován ve výši 7 190 000 Kč. Uvažována zde ještě není rezerva, která vzešla z uzávěrky roku 2008 ve výši zůstatku finančních prostředků na bankovním účtu (1 657 000 Kč). Rozdělena bude na veřejném zasedání obecního zastupitelstva v březnu 2009.

Mezi nejvýznamnějšími položkami příjmů jsou daňové příjmy (4 960 000 Kč), příjmy z provozování autokempu (850 000 Kč), bytového hospodářství (173 000 Kč) a z likvidace odpadu z obce (330 000 Kč). Na straně výdajů patří mezi nejvyšší položky provozní náklady na obecní vodovod (350 000 Kč), náklady na provoz autokempu (657 000 Kč), rekonstrukce bytových jednotek (1 000 000 Kč), likvidace odpadu z obce (415 000 Kč) a provozní výdaje ZŠ a MŠ Dolní Kalná (530 000 Kč).

<i>Rozpočet Obce Dolní Kalná na r. 2009</i>	<i>(v Kč)</i>	Příjmy	Výdaje
Daň z příjmu FO ze závislé činnosti		1 050 000	
Dan z příjmu FO ze samostatné výdělečné činnosti		160 000	
Daň z příjmu FO - srážková daň		70 000	
Daň z příjmu právnických osob		1 400 000	
Daň z přidané hodnoty		2 000 000	
Poplatek ze psů		5 500	
Pobytový poplatek za rekreační pobyt		15 180	
Správní poplatky		30 000	
Daň z nemovitostí		280 000	
Dotace ze stát. rozpočtu (školství + výkon stát. správy)		108 320	
Obecní lesy		180 000	90 000
Obecní pozemky (pronájem)		5 000	
Obecní vodovod		350 000	350 000
Rybníky Slemeno (studie + zaměřování)			170 000
Autokemp + koupaliště (provozní oblast)		850 000	657 000
Autokemp - příjmy z pronájmu kiosků		80 000	
Bytové hospodářství - běžný provoz		173 000	20 000
- rekonstrukce bytových jednotek			1 000 000
Pohřebnictví, údržba hřbitova		30 000	30 000
Členské příspěvky Svazkům obcí Horní Labe a Krkonoše			8 860
Obchodní činnost - prodej knih a publikací		2 000	
Komunální služby - půjčování, traktor, kopírování		3 000	3 000
Likvidace odpadu z obce (komunální, tříděný, nebezpečný odpad)		330 000	415 000
Místní komunikace - běžná a zimní údržba			150 000
Základní školství - platba okolním obcím za dojíždějící žáky			150 000
Základní škola Dolní Kalná - provozní výdaje (ZŠ + MŠ + jídelna)			530 000
Rekonstrukce v budově základní školy			200 000
Dřez do školní jídelny, zvonek do mateřské školy			20 000

Obecní knihovna a kronika		10 000
Kulturní činnost – vítání občánků, jubilea, setkání důchodců		25 000
Obecní rozhlas		20 000
Vydávání občasníku Kalensko		20 000
Zdravotní středisko Dolní Kalná – provozní prostředky		150 000
Veřejné osvětlení		120 000
Péče o veřejnou zeleň a veřejná prostranství - běžné výdaje		80 000
Veřejné prostranství ve Slemeně		80 000
Požární ochrana – provozní výdaje		100 000
Zastupitelstvo obce		770 000
Činnost místní správy		840 000
Ekonomický pronájem nebytových prostor obce	60 000	
Příjmy z úroků	8 000	
Podpora organizované tělovýchovy – TJ Sokol Dolní Kalná		65 000
Podpora organizované tělovýchovy – Fotbalový klub Dolní Kalná		20 000
Územní rozvoj – nová zástavba (geodet. práce pro dalších 5 rodinných domků)		21 140
- podklady pro územní rozhodnutí – RD u P. Marie		70 000
Územní plán obce		280 000
Rozpočtová rezerva na financování dalších předpokládaných akcí v roce 2009		725 000
Rozpočet na r. 2009	(celkem Kč)	7 190 000

Rozpočet byl schválen na zasedání obecního zastupitelstva dne 18. 12. 2008.

Zprávy z obce

Vítání občánků

Dne 22. listopadu 2008 jsme srdečně přivítali v obci nově narozené občánky:

- ✿ Adama Čermáka, Dolní Kalná 212
- ✿ Prokopa Horáka, Slemeno 11
- ✿ Ondřeje Imlaufa, Slemeno 57
- ✿ Natálii Maškovou, Dolní Kalná 55

Usnesení zastupitelstva

(plná znění usnesení ze zasedání obecního zastupitelstva jsou zveřejněna na www.dolnikalna.cz v sekci „obecní úřad“)

V uplynulém období obecní zastupitelstvo Dolní Kalné mimo jiné schválilo:

- Zvýšení poplatku za komunální odpad od 1. 1. 2009

- Program obnovy vesnice na období 2009 – 2011 (dokument je v plném znění k dispozici <http://www.dolnikalna.cz/index.php?id=658&lid=CZ&oid=1221232>)
- Podání žádosti v Programu obnovy venkova na opravu stropů v budově ZŠ Dolní Kalná

Oznámení nájemcům hrobových míst

V závěru minulého roku byly rozeslány nájemní smlouvy na pronájem hrobových míst ve snaze upřesnění evidence hrobů. S rozesláním nájemních smluv byli nájemci zároveň vyzváni, aby jeden výtisk podepsané nájemní smlouvy vrátili co nejdříve obecnímu úřadu.

Jelikož se mnoho nájemních smluv prozatím nevrátilo, vyzýváme proto nájemce, aby tak učinili a smlouvy vrátili zpět obecnímu úřadu v Dolní Kalné. Popřípadě, aby sdělili upřesnění nebo změnu údajů ve smlouvě.

Obecní úřad připomíná

Poplatkové povinnosti občanů v roce 2009

- 1) **Pronájem odpadové nádoby (popelnice) od obecního úřadu:**

- cena pronájmu jedné popelnice 200,- Kč/rok 2009
- úhrada do 31. 3. 2009 (*variabilní symbol pro platbu na účet 3722+ č. popisné*)

- 2) **Místní poplatek za likvidaci komunálního odpadu dle vyhlášky:**

- 400,- Kč/rok 2009 za každého občana hlášeného v obci k trvalému pobytu (nebo 400,- Kč/rok 2009 za nemovitost,

- ve které není žádná osoba hlášena k trvalému pobytu – např. chalupáři, objekty využívané k rekreaci)
– úhrada do 31. 5. 2009 (*variabilní symbol pro platbu na účet 1337+ č. popisné*)

3) Místní poplatek ze psa:

- 50,- Kč držitel psa za 1 psa/rok 2009
- 150,- Kč za každého druhého a dalšího psa téhož držitele
- úhrada do 31. 5. 2009 (*variabilní symbol pro platbu na účet 1341+ č. popisné*)

Poplatky lze hradit hotově na obecním úřadě nebo bezhotovostně na účet č. 125163954/0300 s uvedením výše uvedených variabilních symbolů dle druhu poplatku.

Ze života školy a spolků

Společné tvoření v ZŠ

Jedním z cílů naší školy v tomto školním roce je více využívat zkušeností a schopností rodičů našich žáků a postupně je zapojovat do dění školy.

Jednou z prvních našich společných akcí bylo podzimní „SPOLEČNÉ TVOŘENÍ“, které se uskutečnilo poslední říjnovou sobotu. Žáci s jedním z rodičů z připraveného přírodního materiálu vytvářeli krásné věnečky a strašidélka na výzdobu interiéru, ze sádry vyráběli hallowenské odlitky, které potom vybarvovali. I z keramické hlíny tvořili zajímavé výrobky. Celé sobotní dopoledne jsme ukončili grilováním klobásek a pro rodiče kávičkou.

Výrobky se zdařily a spokojení tvůrci si je odnášeli domů. Vše máme díky panu Horákovi zdokumentováno. Žáci i rodiče odcházeli spokojeni s pocitem dobře vykonaného díla a hezky stráveného dopoledne. Určitě to nebyla naše poslední akce pro rodiče a žáky.

V současné době se připravujeme na vystoupení žáků v sokolovně, které jsme nazvali „NEBE, PEKLO, RÁJ“. Tento program budeme 27. 2. opakovat pro starší občany obce. V první polovině března nás čeká spolu s rodiči našich žáků příprava „ŠKOLSKÉHO PLESU“, který proběhne 14. března. Již nyní vás na tuto akci srdečně zveme. V jarním období bychom rádi připravili další společnou akci pro rodiče a děti.

(Pedagogové školy)

Žáci naší základní školy při „Vánočním tvoření“

ČERTOVSKÝ DEN

V pátek 5. 12. pořádala naše MŠ „Čertovský den“. Děti to vzaly doslova vážně. Za pomoci rodičů přišly již ráno oblečené za čerty. Nálada byla úžasná. Kolem osmé hodiny předvedly už naše druhé vystoupení v prodejně TEMPO Hostinné, kde sklidily velký aplaus. Za krásné vystoupení dostaly dárky, které tam pro ně nechal Mikuláš. Ještě následovalo malé občerstvení a už se pospíchalo zpět do naší školky, kde na nás čekal opravdový Mikuláš a Čert s Andělem. Ta podívaná stála za to! Vždyť se s nimi sešlo na dvacet malých čertíků. Společně si zazpívali, zatančili a děti dostaly sladkosti. A po dobrém obědě předvedly ještě jednou své vystoupení, a to rodičům a všem, kdo se na nás přišel podívat. Sklidili opět velký úspěch, vždyť není lepší podívaná, než na ty nejmenší. Den se vyvedl a děti se rozutekly domů. Ještě jednou děkujeme TEMPU Hostinné, rodičům za překrásné masky a všem divákům. TAK ZASE ZA ROK!

(učitelky MŠ)

Zápis dětí do základní a mateřské školy

Ve středu 4. února přivedli rodiče své děti k zápisu do první třídy základní školy. Od září bude chodit do kalenské základní školy 14 prvňáčků. Všem dětem přejeme hodně štěstí.

(rd)

O loutkovém divadle

Po prázdninách jsme se sešli 8. září, ale nastal nám problém. Odešla tři děvčata (studium) a my jsme museli sehnat náhradu. Do souboru přišla M. Trejbalová a M. Secká a muselo se začít zkoušet úplně znova, abychom mohli opakovat pohádku „Kašpárek a jeho zvířátka“. Pohádka se hrála 13. října pro Dolní Kalnou a okolí.

21. října se začala zkoušet nová pohádka „Jak se zvířátka učila počítat“. Po několika zkouškách jsme odsunuli tuto hru kvůli úpravám na pozdější dobu a jako náhradní jsme zvolili klasickou pohádku „Perníková chaloupka“.

Další problém se vyskytl, když jsme neměli vodiče loutek na bidélko (plošina nad jevištěm), museli jsme hledat dál. Do souboru přišla další dvě děvčata S. Trejbalová a R. Erbanová,

musela se však nejprve naučit loutky vodit, a proto jim byly zapůjčeny loutky na vánoční prázdniny. Po Novém roce 5. ledna jsme začali zkoušet naplno. Doufáme, že krize je zažehnána, že soubor v této podobě vydrží a pohádku brzy uvedeme. Do budoucna připravujeme další pohádku z vlastní tvorby, která ponese název „O třech princeznách“.

Chceme touto cestou popřát všem členům souboru do nového roku 2009 hodně zdraví a osobních úspěchů a totéž všem občanům Dolní Kalné.

(Olda Horák)

Tříkrálová sbírka v Dolní Kalné 2009

V sobotu desátého ledna 2009 proběhla v Dolní Kalné za pomoci místních skautů a Charity města Hostinné Tříkrálová sbírka. I přes velmi mrazivé počasí se podařilo sestavit dvě skupinky koledníků, kteří koledovali hlavně v centru vesnice.

Sbírka probíhala též v Hostinném, Olešnici a Čermné. Celkem skupinky vybraly 56 517 Kč. V Dolní Kalné obyvatelé přispěli 4 448 korunami.

Výtěžek Tříkrálové sbírky je tradičně určen především na pomoc nemocným, handicapovaným, seniorům, matkám s dětmi v tísní a dalším jinak sociálně potřebným skupinám lidí, a to zejména v regionech, kde se sbírka koná. V našem regionu peníze poputují na osobní asistenci. Přibližně desetina výnosu sbírky je určena na humanitární pomoc v zahraničí. Všem dárcům upřímně děkujeme.

(Skauti)

Sokol v zimě nespí!

Ačkoli to tak z venku může vypadat, ale ani v těchto mrazivých dnech práce na rekonstrukci Sokolovny neustaly. Drobné nedodělky na dokončení střechy budou sice muset počkat až na jaro, ale za to uvnitř se ledacos změnilo. Hned při vstupu do budovy si jistě všimnete nových vchodových dveří, vyměněna byla i okna na pánských záchodcích a na hlavním schodišti. Je to další z opatření ke snížení energetické náročnosti objektu. Asi nejvýraznější změnou, kterou jistě ocení každý návštěvník Sokolovny, jsou nové dámské i pánské toalety. Konečně se podařilo opravit štuky stropu, poničené vodou zatékající do střechy po několik let. Sál s jevištěm i chodbou je nově vymalován. Do středu sálu byla instalována nová výbojková svítidla. Je třeba říci, že odborné práce, jako malování či přestavbu WC, jsme realizovali pomocí firem, avšak i tak zbylo mnoho prací, které jsme mohli vykonat svépomocí. Protože stavební činnost a malování jde ruku v ruce se strašným nepořádkem, musely se ženy pod vedením sestry Deváté pravidelně scházet na gruntování celé Sokolovny. A tak právě díky nim je již Sokolovna připravena na svoji další plesovou sezónu. Chceme tímto velice poděkovat všem, kteří zde přiložili ruku k dílu.

Ani přes tuto rozsáhlou stavební činnost nezanedbáváme aktivity sportovní a kulturní. I ve složitých podmínkách jsme chodili i s dětmi pravidelně cvičit do jídelny nebo si užívali venku krásného zimního počasí. Také loni jsme pro děti připravili Mikulášskou nadílku a pro všechny pak Zpívání pod vánočním stromem. Díky rozmaru počasí jsme si však museli zazpívat v sokolovně. I tak se však muzikantům podařilo probudit v nás krásnou vánoční atmosféru. V plném proudu jsou již přípravy na Valentýnský ples, na který Vás všechny srdečně zveme v sobotu 14. února. Na druhý den,

neděli 15. února, je pak přichystán maškarní bál pro děti.

Závěrem bychom Vám chtěli popřát mnoho krásných dní v novém roce, hodně zdraví, štěstí a věříme, že i nadále se budeme s Vámi setkávat nejen při práci, ale i při sportovních aktivitách v tělocvičně nebo na jiných akcích pořádaných naší jednotou.

(Výbor TJ Sokol Dolní Kalná)

V neděli 4. ledna jsme v naší Sokolovně sehráli florbalové přátelské utkání proti mužstvu z Vrchlabí. Celý zápas byl velice vyrovnaný, nicméně z vítězství v poměru 32:36 se nakonec radovali hosté. Chuť jsme si trochu spravili na závěr samostatnými nájezdy, které jsme vyhráli 3:2. Výkon našeho mužstva byl ryze kolektivní, za zmínku určitě stojí výkon brankářů Vojty Zapadla a Petra Sála.

Vánoční koncert v kalenském kostele

Vánoční koncert Novobydžovského sboru v kalenském kostele svatého Václava se stává tradicí. Scházejí se tu lidé ze širokého okolí a těší se na krásný zvuk barokních varhan a působivý zpěv sólistů i sboru.

Letos, stejně jako minulý rok, bylo v kostele „nabito“, všechna místa byla obsazena a lidé se tlačili pod kruchtou.

Všichni společně vnímali slavnostní atmosféru vánočně vyzdobeného kostela a obdivovali krásu zářícího betlému v popředí. Tento rok jsme si vyslechli nově objevenou vánoční mši Jakuba Jana Ryby - MISSA NATIVITATE DOMINI IN NOCTE. Tuto skladbu uslyšela většina návštěvníků koncertu vůbec poprvé. Na přání kalenských posluchačů Novobydžov-

ský sbor zahrál část koncertu na kůru za doprovodu kostelních varhan a druhou část před oltářem, před očima posluchačů.

Po koncertu jsme členy sboru pozvali na malé pohoštění do školní jídelny. Jako každý rok jsme pro ně připravili horký čaj a svažené víno pro zahřátí. Každý, kdo se na přípravě koncertu podílel, přinesl něco dobrého – paní Šrajerová přinesla výborné domácí cukroví, někdo připravil chlebičky, další upekli bábovku, jiný skvělou domácí sekanou. Snědlo a vypilo se všechno. Členové sboru Dolní Kalnou prohlásili nejlepším místem pro vánoční koncertování. Nikde jinde se prý o ně tak dobře nestarají. Sbor do Kalné přijíždí a koncertuje zcela zadarmo, pohoštění je pro ně jedinou odměnou. Poděkování patří vedení školy za ochotu a zapůjčení školní jídelny.

V tomto roce se na dobrovolných přispěvcích vybralo rekordních 9 500,- Kč. Peníze jsou uloženy spolu s výměškem z předchozích dvou koncertů a budou využity na rekonstrukci varhan. *(Hudební ukázka na webu - <http://www.youtube.com/watch?v=n1JwZYmdwI>)*

Zajímavý host koncertu

Možná si jen málokdo z návštěvníků vánočního koncertu všiml nenápadné snědé dívky s širokou tváří a nesmělým úsměvem, která přišla v doprovodu dalších dvou žen a usadila se v jedné z předních lavic. Jmenuje se Fanny Puntaca Mamani a pochází z malé horské vesnice Raqchi daleko v Peru. Díky nadačnímu fondu INKA se Fanny od září 2008 učí v Poděbradech česky a připravuje se na studium ekonomie. Prozradila nám, že v Peru se Vánoce slaví jenom málokde. U nich v horách jsou lidé moc chudí a nemohou kupovat dárky svým dětem, nemají peníze na slavnostní jídlo. Vánoční smrček ani borovičku nikdy doma neměli, vždyť v horách rostou jen eukalypty a jejich dřevo je moc vzácné. Koncert v kostele byl pro Fanny něčím nevídaným, takovou hudbu nikdy neslyšela.

(přípravný výbor)

Trh s keramikou v peruánském Raqchi, rodišti Fanny Puntaca Mamani

Názory a postřehy

Bramborová válka a Dolní Kalná

Mnoho našich spoluobčanů jistě slyšelo něco o tak zvané „Bramborové válce“ i o tom, že to má nějakou souvislost s naší obcí. Málokdo však zná příčiny této války, její průběh nebo

časovou souvislost. Území okresů Trutnov a Náchod bylo v našich dějinách velmi často místem pohraničních střetů a bitev mezi vojsky pruského krále (Němci) a rakouského císaře (Češi i Němci). Vždy se jednalo o mocenské zájmy vladařů, prostý lid při nich trpěl a strádal. Je v obecné paměti národa, že za vlády císařovny Marie Terezie jsme v důsledku těchto válek přišli o Kladsko (dnes polské území). Většinou však nemáme přehled o těchto válkách ani o jejich příčinách a následcích. Bramborová válka má však jednu zvláštnost. Byla to válka bez rozhodující bitvy a neměla vítězů ani poražených. Odehrála se v roce 1778 za vlády císařovny Marie Terezie. Trvala přes tři měsíce a vojenské akce se odehrávaly i na území naší obce. I po 230 letech nacházíme v okolí obce různé památky, které nám ji stále připomínají. Proto bych chtěl uvést některé základní informace, které budou možná naše občany zajímat.

Příčinou této války byl spor o dědictví bavorské, kde po smrti kurfiřta vymřela jedna větev šlechtického rodu a Habsburkové zde uplatňovali dědické nároky. Marie Terezie spolu se svým synem Josefem II., pozdějším císařem, nechala vojensky obsadit část Bavorska. Snad se chtěla odškodnit za ztrátu Kladska. Proti tomu však vystoupil pruský král Fridrich II. Marie Terezie, která byla již stará a unavená, ponechala vše na svém synovi Josefu II. Ten se nezalekl hrozeb pruského krále a okamžitě začal budovat obranné valy na pravém břehu Labe od Hradce Králové ke Zvičíně. Pruský král napadl české území ve dvou směrech a to od hranic sasko-lužických a od Náchoda. Na severní frontě byl vpád vojsk zastaven u Turnova a zásluhou generála Laudona byl útok odražen a nepřítel vyhnán ze země. Ve směru od Náchoda se pruský král dostal až ke Dvoru Králové, kde chtěl překročit Labe a vtrhnout do vnitrozemí. Když však uviděl silná opevnění, snažil se přejít blíže ke Krkonošům. Vojska Josefa II. však intenzivně pokračovala v opevňování pravého břehu Labe až k Vrchlabí. Tím bránila Prusům v jejich postupu do vnitrozemí. Třikrát přesouval pruský král svá vojska a nakonec se rozhodl, že hlavní útok bude proveden v úseku mezi městy Hostinné a Vrchlabí. Josef II. přesunul svůj hlavní stan do Olešnice, pruský král se usídlil ve Fořtu.

Úsek od Olešnice přes Slemeno a Kalnou byl silně opevněn a obsazen velkým množstvím vojenských jednotek. Labe v té době nebylo ještě regulované a jeho koryto se rozlévalo do šíře a končilo obvykle u neschůdných srázů a strání, což je dodnes zřejmé mezi Lhotou Klášterskou a Kunčicemi. Několik málo možných průchodů bylo obsazeno – byly tu tak zvané „záseky“. Celá oblast vrchlabska byla opevněna i na druhém břehu Labe od Kunčic přes Hartu, Jankův kopec až na Strážné. Všude byly předsunuté linie císařských vojsk a dělostřelectvo. Rychlé jezdecké oddíly císařských vojsk napadaly vojska pruského krále, hlavně však zásobovací jednotky a způsobovaly jim velké ztráty. Pruská armáda trpěla hladem, vojáci museli jíst nezralé ovoce a snad i brambory, které se v té době teprve začínaly pěstovat. Snad i proto se začalo říkat bramborová válka, nebo také švestková. V armádě se šířily nemoci jako úplavice a podobně. Mnoho vojáků zemřelo, mnozí dezertovali k rakouské armádě. Někteří utekli a skrývali se v horách.

Pruský král pochopil, že tuto válku nevyhraje. Prý tehdy prohlásil (francouzsky): „... mrzí mě to, ale vidím, že se tu nedá nic dělat.“ Pruská armáda začala ustupovat. Do naší vlasti vtrhla 5. července 1778 u Náchoda, dne 15. října 1778 bylo tažení ukončeno přenesením hlavního stanu ze Žacléře do Landshutu (dnešní Kamenná Hora v Polsku).

Dolní Kalná se v té době nedělila ještě na Horní a Dolní, roz-

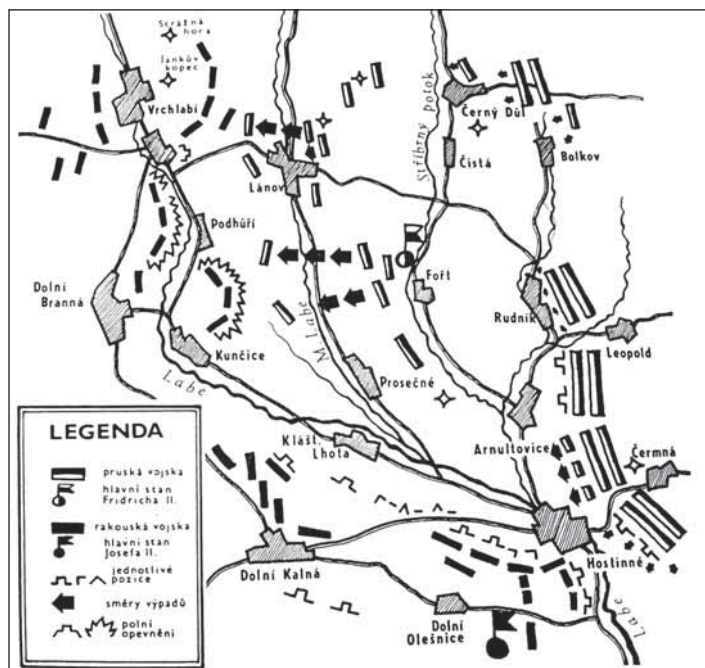
prostírala se na jednom z hlavních úseků třetí etapy pruského tažení do Čech. Byla zde soustředěna početná vojska a pobýval zde i sám Josef II., pozdější císař, když zde organizoval obranné linie a když měl v nedaleké Olešnici i svůj hlavní stan.

Bramborovou válku nám stále připomínají i místní názvy, např. „Na šancích, V zásekách, Na bateriích“ apod. S panem Václavem Šrajderem, znalcem kalenské historie, jsme nedávno procházeli místy někdejší obranné linie rakouské armády a objevili jsme ještě docela zřetelný dělostřelecký okop v lese proti Kunčicím. Nedaleko tohoto okopu je pole, kde se ještě v nedávné době říkalo „Na šancích“.

Česká Televize vysílala v prosinci 2008 zajímavý pořad o této válce a to v rámci pořadů k osmičkovým výročím našich dějin. Pořad byl však věnován převážně vpádu do Čech od sasko-lučických hranic a jeho odražení v oblasti Turnova. I v tomto pořadu byla zmínka o generálu Laudonovi, o kterém se dodnes zpívá v lidových písních. Tento generál se zřejmě podílel na úspěšném vedení vojenských operací i v naší obci.

Mnoho informací o této době je možno získat v muzeu ve Vrchlabí, Trutnově nebo i ve Dvoře Králové. Některé zde uvedené informace byly publikovány i v časopise Krkonoše, který vydává Krkonošský národní park.

(Vladislav Nosek)

Plánek ukazuje postavení vojsk v závěrečné etapě bramborové války.

Fotografie z lesa proti Kunčicím, kde byl objeven dělostřelecký okop.

To bejvaly tenkrát jiný zimy

Z vypravování Jaroslava Valeše ze Slemena

Sněhu napadlo tolik, že pomalu nebylo vidět z okna ven, na střechách byly rampouchy jak záclony. Cesty nikdo nesypl, taky naco, žádný auta tenkrát nejezdily. Byla pěkná sanice, a kdo měl koně jezdil se sáněma. Sáně měl každý sedlák vyzdobený zvonkama a vystlaný kožichama, paničky na nich seděly pěkně v dekách, ruce zabalené ve štuclu. Podle zvuku těch zvonků se už z dálky dalo poznat, kterej sedlák jede. Byla to krása, hlavně když se v neděli ráno jelo do kostela, zvonilo se ze všech stran.

Jednou jsme si s klukama postavili na kopci u Mádlova háje skok. Já byl maličkej, táta mi koupil lyže dva metry dlouhý – to, aby mi dlouho vydržely. První den jsme ten skok stavěli, ušlapovali dráhu a zkoušeli. Sníh byl vlhký a skákalo se tak 4 – 5 metrů. Ale v noci byl mráz a na druhý den, když jsme se postavili nahoře, kluci mě postrčili „di první“. Já se rozjel a hned mě bylo jasné, že tohle nemůže dobře dopadnout. Nabral jsem ohromnou rychlost, na skoku jsem vzlétl jak letadlo, ty dlouhý lyže mě zrovna nesly, a pak jsem se rozmáz jak širokej tak dlouhej rovnou v potoce. „Patnáct metrů!!! Rekord!!!“ křičeli kluci. Nikdo už tolik neskočil a já taky ne, protože jsem se bál. Tenkrát nikdo neměl dvoje lyže, stačily nám jedny a ty sloužily na běh, na sjezd i na skákání. Užilo se moc legrace ... ale to už je dávno.

(zaznamenala Jaroslava Vanclová)

Typ na výlet do okolí

Mezinárodní sjezd na rohačkách

V sobotu 14. března 2009 se v oblasti Pomezních bud opět uskutečnil závod v jízdě na rohačkách. Hlavními organizátory jsou Město Kowary a Obec Malá Úpa.

Z historie

Rohačky dostaly svůj název podle silně prohnutých sanic, jejichž přední části připomínají rohy. Sloužily obyvatelům pastýřských bud v horských oblastech ke svážení sena, dřeva a stavebního materiálu z obtížně přístupných míst.

První písemně zaznamenaný sjezd na saních rohačkách proběhl roku 1737 během návratu z výpravy k Malému stavu. Zpráva o prvním čistě turistickém sjezdu se dochovala z roku 1815. Bylo to na trase dlouhé 7 km, vedoucí od hraniční boudy na sedle Okraj k zájezdnímu hostinci Pod Zlatou hvězdou v Kowarech. Tato atrakce si tenkrát získávala stále nové příznivce. V roce 1896 bylo pro turisty nachystáno už kolem 3000 rohaček a stejný počet tažných koní. Vzniklo dokonce sdružení vozků, hájící jejich zájmy a regulující jízdné na jednotlivých trasách. Po druhé světové válce tradice jízdy na rohačkách zanikla. Téměř úplná výměna obyvatelstva ve slezské části Krkonoš zbavila nově příchozí obyvatele možnosti navázat na dosavadní horské tradice a saně rohačky z polských Krkonoš prakticky zmizely.

Uběhlo padesát let a vše se změnilo. Dnešní obyvatelé tzv. „znovuzískaných“ západních územích Polska začali objevovat historii svých měst a obcí.

Současní organizátoři zimních aktivit uvěřili v možnost rozvoje této zapomenuté atrakce Krkonoš a před několika lety začali pořádat pravidelné březnové akce nazvané „Mezinárodní sjezd na rohačkách“. Také vy jste na tuto akci zváni.

Zdroj informací pro článek: www.sanierogate.kowary.pl (stránka je psána též v českém jazyku).

Zvonkohra Kostela Svatého Josefa v Dolním Dvoře

Obec Dolní Dvůr se rozkládá v samém srdci Krkonoš, v nadmořské výšce 641 m n. m., mezi obcemi Lánov, Strážné a Pec pod Sněžkou. Pro svou výhodnou polohu je využívána turisty, cykloturisty a v zimě běžkaři, coby výchozí místo pro následné túry po hřebenech Krkonoš. Přímo v obci jsou také dva sjezdařské skiareály nabízející veškeré zázemí především pro rodinné lyžování. A navíc vás zde pokaždé přivítá svým hudebním vystoupením libozvučná zvonkohra!

Zvonkohra umístěná venku před kostelem pochází z umělecké dílny paní Dytrychové a byla vysvěcena v roce 1995. Zvonkohra hraje denně vždy v 10:00 a v 17:00 hodin. V sobotu a v neděli vždy v 10:00, 12:00 a v 17:00 hodin. Pro každé roční období jsou pro zvonkohru připraveny 4 melodie a pro období Vánoc samostatná série. A proto můžete v Dolním Dvoře prožít „pět ročních období“. Jaro, léto, podzim, Vánoce a zimu. (jv)

Společenské akce v obci

14. 2. 2009

VALENTÝNSKÝ PLES

Od 20.00 hodin v Sokolovně. K tanci hrají Jitka Chalupová a Petr Červený. Pořádá SOKOL Dolní Kalná

15. 2. 2009

DĚTSKÝ MAŠKARNÍ KARNEVAL

Tradiční bál pro děti od 14.00 hodin.

Pořádá TJ Sokol Dolní Kalná

27. 2. 2009

SETKÁNÍ DŮCHODCŮ V NOVÉM ROCE

Od 16.00 hodin v Sokolovně. Se svým programem vystoupí děti ze ZŠ a malí i velcí cvičenci TJ Sokol. K tanci a poslechu hraje kapela p. Maška, občerstvení zajištěno

Pořádá Obecní úřad Dolní Kalná

7. 3. 2009

VÝROČNÍ SCHŮZE SOKOLA

14. 3. 2009

ŠKOLSKÝ PLES

Od 20.00 hodin v Sokolovně pořádá ZŠ a MŠ Dolní Kalná

27. 3. 2009 – pátek od 18 hodin.

DIVÁ BARKA

Divadelní představení v podání ochotníků spolku „Vlastík“ z Vrchlabí. Pořádá TJ Sokol a Obecní úřad Dolní Kalná

Duben 2009

PLETENÍ POMLÁZEK, MALOVÁNÍ VAJÍČEK A PEČENÍ PERNÍČKŮ V SOKOLOVNĚ

Pořádá TJ Sokol Dolní Kalná

30.4.2009

PÁLENÍ ČARODĚJNIC – pořádá SDH Dolní Kalná

Víte že...

... letos v zimě začala platit nová dopravní značka „ZIMNÍ VÝBAVA“? Na úsecích označených touto značkou musí být vozidla vybavena dobrými zimními pneumatikami a sněhovými řetězy v kufru. Tato dopravní značka platí od 1. listopadu do 30. dubna. Pod značkou může být případně umístěna dodatková tabulka s uvedením odlišné úpravy doby platnosti.

... od 1. 1. 2009 se platí ekologická daň, která se platí při registraci čtyřkolového motorového vozidla do 3,5t? Daň se platí jak při registraci vozidla v ČR při dovozu z ciziny tak i při změně vlastní v ČR. Platí se jen jednou, při dalších změnách majitele se daň již neplatí. Daň se neplatí za motorky, vozidla nad 3,5t a veterány. Za automobily s normou EURO 0 (přibližně do roku výroby 1992) zaplatíte 10 000,- Kč, EURO I (1992 až 1995) 5 000,- Kč a za automobily s normou EURO II (1995 až 1999) 3.000,- Kč.

PODĚKOVÁNÍ

Obecní úřad a redakční rada děkuje manželům Jiřině a Oldovi Horákovým za pravidelnou roznášku občasníku Kalensko po obci Dolní Kalná. Této ochoty a pomoci bez nároku na odměnu si velice vážíme.